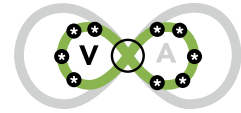
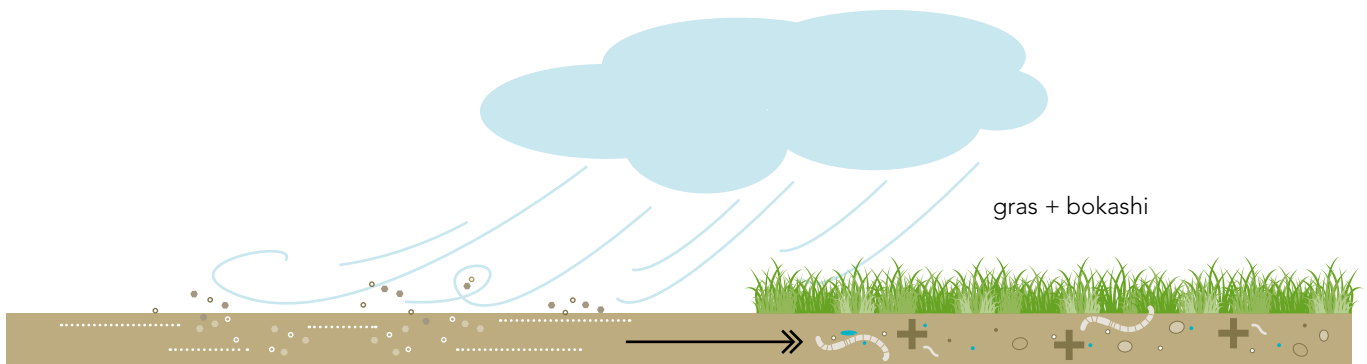

MAASVLAKTE: VAN WOESTIJN NAAR TOENDRA?

Om het verstuiven van zand op de Maasvlakte te beteugelen probeert Havenbedrijf Rotterdam de bodem te laten begroeien met gras. Maar: hoe krijg je het gras op die kale, arme zandgrond aan het groeien? In een pilot wordt getest of bokashi – gemaakt van organische reststromen uit het gebied – een oplossing kan bieden.

Behoud van het nieuwe land: toepassing van bokashi tegen erosie van kale arme zandgronden Maasvlakte.

De Maasvlakte bestaat uit opgespoten zand uit de Noordzee. Het is kaal, arm zand, dat snel verstuift en daardoor voor de nodige problemen zorgt. Naast erosie is er schade doordat alles gezandstraald wordt. Het Havenbedrijf krijgt dan ook klachten over sterke slijtage van bijvoorbeeld het spoorwegemplacement. Omdat een grasbodem de stuivende zandkorrels onder bedwang kan houden, zijn er afgelopen jaren proeven gedaan met het inzaaien van gras, in combinatie met verschillende vormen van bemesting. Het bodemleven bleek echter maar langzaam op gang te komen en van bodemvorming was weinig sprake. Toen kwam bokashi in beeld.

Rolf Balvert, werkzaam bij de GKB Groep, is nauw bij de pilot betrokken. Hij vertelt: “Bokashi kan worden gemaakt van lokale groene reststromen. Dat sluit prachtig aan bij het streven van het Havenbedrijf

om meer duurzame oplossingen te vinden voor de tonnen organisch materiaal die normaliter worden afgevoerd en vervolgens worden gecomposteerd of verbrand. Wij hebben zelf veel ervaring met bokashi en willen ons steentje bijdragen aan duurzaamheid en het sluiten van kringlopen. Vandaar dat we een aantal pilots in Zuid-Holland ondersteunen, waaronder de Maasvlakte.”

Programma Circulair Terreinbeheer (CT) als trigger

“We hebben ons voor de verschillende pilots eerst verdiept in de regelgeving, maar we liepen al snel vast. Bokashi maken en toepassen mag namelijk niet volgens de Wet. Toch hebben we de moed niet opgegeven, want er was in de omgeving veel enthousiasme voor bokashi. We zijn in overleg gegaan met heel veel partijen, waaronder de provincie en de omgevingsdiensten. Uiteindelijk kwamen we bij

het programma CT terecht en konden we ons aansluiten bij het Kennisprogramma. Voor de duur van de pilots konden we vervolgens vergunning verkrijgen, zodat we verder konden.

Hoe werkt de Pilot Maasvlakte in de praktijk?

“We maken de bokashi van bladeren, bermgras en sloopmaaisel dat uit het havengebied en de stedelijke omgeving vrijkomt. We verwijderen vuil en maken het materiaal klein met een shredder. Na toevoeging van bacteriën en kalk vindt er een fermentatieproces plaats, dat ongeveer 10 weken duurt. De bokashi wordt vervolgens uitgereden over het ingezaaide gras. Tot nu toe is dat twee keer gebeurd. De eerste portie bokashi, gemaakt van maaisel en blad, is half januari 2021 uitgereden. De tweede portie, waarin ook sloopmaaisel verwerkt is, is in maart van dat jaar uitgereden.

Veelbelovende resultaten

“Het idee is dat de bokashi het gras groen en gezond moet houden. In eerste instantie lijkt dat ook te werken: op het oog staat het gras er goed bij. Voor de zomer is het betreffende perceel bemonsterd en vonden we een toename van het organisch stofgehalte. Dat ziet er dus goed uit! Door de toename van organische stof neemt het bodemleven toe, het zand is minder erosiegevoelig en de grasplantjes kunnen zich beter ontwikkelen. Daardoor krijgt de wind minder grip op het zand.

We gaan nu in overleg met de omgevingsdiensten om te proberen de proef uit te breiden naar andere gedeeltes van de Maasvlakte.” ∞

